



# VÍDEŇSKÁ ÚMLUVA

## O OCHRANĚ OZONOVÉ VRSTVY

Předmluva

Strany této úmluvy

si jsou vědomy potenciálně škodlivého vlivu na lidské zdraví a životní prostředí, ke kterému by vedly změny ozonové vrstvy,

se odvolávají na příslušné články Deklarace konference OSN o životním prostředí, a zvláště na princip 21, který uvádí, že “Podle Charty OSN a zásad mezinárodního práva mají státy suverénní právo využívat své vlastní zdroje v souvislosti s opatřeními pro ochranu svého vlastního životního prostředí, a mají rovněž zodpovědnost za to, že činnosti v rámci pravomoci a svrchovanosti státu nezpůsobují poškození životního prostředí jiných států, ani oblastí za hranicemi státní svrchovanosti”,

berou v úvahu okolnosti a speciální požadavky rozvojových zemí,

jsou obeznámeny s prací a studii, které probíhají v mezinárodních a státních organizacích, a zvláště se světovým akčním plánem pro ozonovou vrstvu, který je součástí programu OSN pro životní prostředí,

vzaly v úvahu preventivní opatření na ochranu ozonové vrstvy, které již byly podniknuty na státní i mezinárodní úrovni,

jsou obeznámeny, že opatření na ochranu ozonové vrstvy před změnami způsobenými lidskou činností vyžadují mezinárodní spolupráci a činnost, která by měla být založena na relevantních vědeckých a technických znalostech,

jsou si vědomy nutnosti dalšího vývoje a systematických pozorování, které by dále rozšířily vědecké znalosti o ozonové vrstvě a možných negativních vlivech jejích změn,

jsou odhodlány chránit lidské zdraví a životní prostředí před negativními účinky způsobenými změnami ozonové vrstvy.

Strany této úmluvy dospěly z uvedených důvodů k dohodě v následujících bodech:

### Článek 1

#### Definice

Pro účely této úmluvy:

1. “Ozonová vrstva” je vrstva atmosférického ozonu nad mezní vrstvou naší planety.
2. “Nepříznivé vlivy” jsou změny fyzikálního prostředí biotů, včetně změn klimatu, které mají výrazné záporné vlivy na lidské zdraví a na složení, pružnost a produktivitu přírodních a řízených ekosystémů, nebo na materiály užitečné lidstvu.

3. "Alternativní technologie nebo zařízení" jsou technologie nebo zařízení, jejichž využití umožňuje snížit nebo efektivně odstranit emise látek, které mají nebo alespoň pravděpodobně mají nepříznivý vliv na ozonovou vrstvu.

4. "Alternativní látky" jsou látky, které snižují, odstraňují nebo nemají nepříznivý vliv na ozonovou vrstvu.

5. "Strany" jsou, pokud není uvedeno jinak v textu, strany této úmluvy.

6. "Regionální ekonomické integrační organizace" jsou organizace zřízené suverénními státy určité oblasti, které mají kompetenci vzhledem k záležitostem spravovaným touto úmluvou, nebo jejími protokoly, a byly patřičným způsobem pověřeny v souladu se svými vnitřními postupy pro podepisování, ratifikaci, přijímání nebo schvalování příslušných dokumentů.

7. "Protokoly" jsou protokoly této úmluvy.

## Článek 2

### Všeobecné závazky

1. Strany této úmluvy podniknou vhodná opatření podle ustanovení této úmluvy a jejích protokolů, a to s cílem chránit lidské zdraví a životní prostředí proti nepříznivým vlivům, které jsou způsobeny, nebo mohou být způsobeny, lidskými činnostmi, které ovlivňují ozonovou vrstvu, nebo by ji mohly ovlivňovat.

2. S tímto cílem budou strany v závislosti na jim dostupných prostředcích a možnostech:

(a) Spolupracovat pomocí systematických pozorování, výzkumů a výměny informací, aby bylo zajištěno lepší pochopení a vyhodnocení vlivů lidských činností na ozonovou vrstvu, a účinků změn ozonové vrstvy na lidské zdraví a životní prostředí.

(b) Podnikat vhodná legislativní a administrativní opatření a spolupracovat při harmonizaci vhodných opatření pro kontrolu, omezování, snižování nebo zabraňování lidským činnostem v jejich pravomoci, pokud by se zjistilo, že tyto činnosti mají nebo by mohly mít nepříznivé účinky způsobené změnou, nebo případnou změnou, ozonové vrstvy.

(c) Spolupracovat při formulaci dohodnutých opatření, procedur a norem pro uplatňování této úmluvy, zároveň s akceptováním příslušných protokolů a příloh.

(d) Spolupracovat s kompetentními mezinárodními organizacemi na efektivním splnění požadavků této úmluvy a jejích protokolů.

3. Ustanovení této úmluvy neovlivní žádným způsobem právo jednotlivých stran přijímat navíc domácí opatření ve shodě s mezinárodním právem, mimo opatření uvedených v bodu 1 a 2 shora; ustanovení této úmluvy rovněž neovlivňují další domácí opatření již provedená některou stranou za předpokladu, že tato opatření nejsou neslučitelná se závazky dle této úmluvy.

4. Uplatňování tohoto článku musí být založeno na relevantních vědeckých a technických podkladech.

## Článek 3

### Výzkum a systematická pozorování

1. Strany se zavazují provádět výzkum a vědecké vyhodnocování buď přímo nebo prostřednictvím kvalifikovaných mezinárodních organizací v těchto oborech:

- (a) Fyzikální a chemické procesy, které mohou ovlivňovat ozonovou vrstvu;
- (b) vliv na lidské zdraví a další biologické vlivy způsobené jakýmkoliv změnami ozonové vrstvy, zvláště změnami způsobenými změnami ultrafialového slunečního záření s biologickými účinky (UV-B);
- (c) klimatické účinky odvozené z jakýchkoliv změn ozonové vrstvy;
- (d) účinky odvozené z jakýchkoliv změn ozonové vrstvy a jakékoliv následné změny ultrafialového záření na přírodní a syntetické materiály užitečné pro lidstvo;
- (e) látky, procesy a činnosti, které mohou ovlivňovat ozonovou vrstvu, a jejich kumulativní účinky;
- (f) alternativní látky a technologie;
- g) příbuzné sociálně-ekonomické záležitosti

a jak dále rozpracováno v přílohách I a II.

2. Strany se zavazují podporovat nebo zřizovat, buď přímo nebo prostřednictvím kvalifikovaných mezinárodních organizací, společně nebo doplňkové programy pro systematická pozorování stavu ozonové vrstvy a dalších relevantních parametrů uvedených v příloze I, při plném respektování státní legislativy a relevantních probíhajících činností na státní i mezinárodní úrovni.

3. Strany se zavazují spolupracovat, buď přímo nebo prostřednictvím kvalifikovaných mezinárodních organizací, při zajišťování sběru, ověřování a předávání výzkumných a pozorovacích údajů prostřednictvím vhodných světových středisek pro sběr údajů, a to pravidelným a časově koordinovaným způsobem.

## Článek 4

### Spolupráce v právních, vědeckých a technických oborech

1. Strany budou usnadňovat a podporovat výměnu vědeckých, technických, sociálně ekonomických, komerčních a právních informací týkajících se této úmluvy, jak je podrobněji rozpracováno v příloze II. Tyto informace budou podávány organizacím, na kterých se strany dohodnou. Jakákoliv taková organizace získávající informace považované za důvěrné dodávající stranou zajistí, že tyto informace nebudou zveřejněny, a že budou vhodným způsobem zahrnuty tak, aby jejich důvěrnost byla chráněna do té doby, než bude v souhrnné formě poskytnuta všem stranám.

2. Strany budou spolupracovat v souladu se svými státními zákony, nařízeními a běžnými postupy, přičemž budou brát v úvahu zvláštní potřeby rozvojových zemí, při podporování, buď přímým nebo prostřednictvím kvalifikovaných mezinárodních organizací, rozvoje a předávání technologií a znalostí. Tato spolupráce bude prováděna zvláště:

- (a) Usnadněním získání alternativních technologií jinými stranami.
- (b) Poskytováním informací o alternativních technologiích a zařízeních, a předáváním zvláštních příruček nebo návodů.
- (c) Dodáváním potřebného zařízení a vybavení pro výzkum a systematické pozorování.
- (d) Vhodným zaškolováním vědeckých a technických pracovníků.

## Článek 5

### Předávání informací

Strany budou prostřednictvím sekretariátu předávat konferenci stran zřízené dle článku 6 informace o opatřeních jimi podnikaných v rámci jejich plnění této úmluvy, a budou rovněž předávat protokoly, kterých jsou členy, v takové formě a v takových časových intervalech, na kterých se strany dohodnou v příslušných dokumentech.

## Článek 6

### Konference stran

1. Tímto byla vytvořena konference členských stran. První zasedání této konference bude svoláno prozatímním sekretariátem zřízeným dle článku 7 ne později než jeden rok po začátku platnosti této úmluvy. Poté se budou konat řádná zasedání této úmluvy v pravidelných intervalech, na kterých se konference dohodne při svém prvním zasedání.
2. Mimořádná zasedání konference stran se budou konat v dalších jiných termínech, které konference uzná za vhodné, nebo na písemnou žádost kterékoliv strany za předpokladu, že do šesti měsíců od předání tohoto návrhu sekretariátem s tímto zasedáním bude souhlasit alespoň jedna třetina zúčastněných stran.
3. Konference stran bude hlasováním schvalovat a přijímat procedurální a finanční pravidla pro sebe a další organizace, které by mohla vytvořit, a rovněž o finančních podmínkách řídicích práci sekretariátu.
4. Konference stran bude trvale sledovat plnění této úmluvy a navíc bude:
  - (a) určovat formu a intervaly předávání informací poskytovaných dle článku 5, a projednávat takové informace a zprávy poskytované kteroukoliv podřízenou, nebo jinou organizací;
  - (b) shrnovat vědecké informace o ozonové vrstvě, o jejích možných změnách a o možných důsledcích takových změn;

- (c) podporovat dle článku 2 harmonizaci příslušných opatření, strategií a záměrů pro minimalizaci, nebo pravděpodobně způsobujících změnu ozonové vrstvy; doporučovat jakákoliv jiná opatření související s touto úmluvou;
- (d) podle článků 3 a 4 zahajovat výzkumné programy a systematická pozorování, vědeckou a technologickou spolupráci, výměnu informací a předávání technologií a znalostí;
- (e) uvažovat a přijímat v případě potřeby a podle článků 9 a 10 případné doplňky k této úmluvě a jejím přílohám;
- (f) uvažovat doplňky k jakýmkoliv protokolům a k jakýmkoliv přílohám k těmto protokolům, a pokud se tak rozhodne, doporučovat jejich přijetí příslušnými stranami;
- (g) projednávat a přijímat dle požadavků a dle článku 10 další přílohy k této úmluvě;
- (h) projednávat a přijímat protokoly v souladu s článkem 8;
- (i) zřizovat podřízené organizace, které se budou jevit nezbytné pro plnění této úmluvy;
- (j) tam, kde to bude vhodné, vyhledávat služby kvalifikovaných mezinárodních organizací a vědeckých komisí, zvláště Světové meteorologické organizace a Světové zdravotnické organizace, a rovněž koordinační komise pro ozonovou vrstvu, pro účely vědeckého výzkumu, systematických pozorování a dalších činností týkajících se cílů této úmluvy, a využívat vhodným způsobem informace získané od těchto organizací a komisí;
- (k) projednávat a organizovat veškeré další činnosti, které mohou být nutné pro dosažení cílů této úmluvy.

5. OSN a jejich specializované agentury a Mezinárodní agentura pro atomovou energii, a rovněž kterýkoliv stát, který není členem této úmluvy, mohou být na zasedáních konference stran zastupovány pozorovateli. Jakákoliv organizace nebo agentura, ať již státní nebo mezinárodní, vládní nebo nevládní, kvalifikovaná v oboru týkajícího se ochrany ozonové vrstvy, která informovala sekretariát o svém přání být zastoupena na zasedání konference stran jakožto pozorovatel, může být na zasedání připuštěna, pokud nebude s touto účastí nesouhlasit alespoň jedna třetina přítomných stran. Připouštění a účast pozorovatelů bude předmětem procedurálních pravidel schválených konferencí stran.

## Článek 7

### Sekretariát

1. Sekretariát bude mít následující funkce:

- (a) organizovat a uskutečňovat zasedání podle článků 6, 8, 9 a 10.
- (b) Připravovat a předávat hlášení založená na informacích získaných dle článků 4 a 5, a rovněž na informacích odvozených ze zasedání podřízených organizací zřízených dle článku 6.
- (c) Vykonávat činnosti uložené kterýmkoliv protokolem.

(d) Přípravovat zprávy o svých činnostech provedených při plnění funkcí dle této úmluvy, a přednášení těchto zpráv konferencí stran.

(e) Zajištění nutné koordinace s jinými relevantními mezinárodními organizacemi, a zvláště pak uzavírání administrativních a smluvních vztahů potřebných pro efektivní plnění příslušných funkcí.

(f) Vykonávání všech dalších funkcí, kterými sekretariát pověří konference stran.

2. Funkce sekretariátu budou vykonávány po přechodnou dobu Programem OSN pro životní prostředí až do skončení prvního řádného zasedání konference stran dle článku 6. Na svém prvním řádném zasedání ustanoví konference stran sekretariát ze současných mezinárodních organizací, které projevíly ochotu vykonávat funkce sekretariátu v rámci této úmluvy.

## Článek 8

### Přijetí protokolů

1. Konference stran může na zasedání schvalovat (přijímat) protokoly dle článku 2.
2. Text všech navrhovaných protokolů bude předán všem stranám sekretariátem alespoň šest měsíců před zasedáním.

## Článek 9

### Doplňky k Úmluvě nebo protokolům

1. Kterákoliv strana může navrhnout doplňky k této úmluvě nebo ke kterémukoliv protokolu. Takové doplňky musí být založeny, mimo jiné, na relevantních vědeckých a technických údajích.
2. Doplňky k této úmluvě budou schvalovány na zasedání konference stran. Doplňky k jakémukoliv protokolu musí být schváleny na zasedání stran, zabývajícím se příslušným protokolem. Text jakéhokoliv navrhovaného doplňku nebo změny této úmluvy nebo jakéhokoliv protokolu, pokud již není obsažen v příslušném protokolu, musí být předán stranám sekretariátem alespoň šest měsíců před zasedáním, při kterém se bude navrhopvat jeho přijetí. Sekretariát rovněž předá navrhované doplňky či změny signatářům této úmluvy pro informaci.
3. Strany vynaloží veškeré snahy k dosažení dohody v jakémkoliv navrhovaném doplňku či změně této úmluvy dohodou. Pokud již byly vyčerpány veškeré snahy o dohodu, a nepodařilo se jí dosáhnout, doplněk či změna bude přijata na základě hlasování tříčtvrtinovou většinou stran přítomných a hlasujících na zasedání, a bude předložena všem stranám pro ratifikaci, schválení nebo přijetí.
4. Postup uvedený v odstavci 3 bude především platit pro doplňky či změny k protokolům, s výjimkou případů, kdy dvoutřetinová většina stran přítomných a hlasujících na zasedání bude dostatečná pro jeho přijetí.

5. Ratifikace, schvalování nebo přijetí doplňků a změn bude oznámeno písemně registračnímu středisku. Doplňky a změny přijaté dle odstavců 3 nebo 4 vstoupí v platnost pro strany, které je schválily, devatenáctého dne poté, kdy registrační středisko obdrží vyrozumění o jejich ratifikaci, schválení nebo přijetí alespoň třemi čtvrtinami stran této úmluvy, a nebo alespoň dvěma třetinami stran příslušného protokolu, s výjimkami, které jsou konkrétně uvedeny v každém protokolu. Poté vstoupí příslušný doplněk nebo změna v platnost pro všechny ostatní strany devatenáctého dne poté, kdy tato strana předá svůj dokument o ratifikaci, schválení nebo přijetí příslušných doplňků či změn.

6. Ve smyslu tohoto článku znamená “přítomné a hlasující strany” ty strany, které jsou přítomny a hlasují kladně či záporně.

## Článek 10

### Přijetí a doplňování či změny příloh

1. Přílohy k této úmluvě nebo k jakémukoliv protokolu budou představovat nedílnou část této úmluvy nebo příslušného protokolu, a pokud nebylo vysloveně stanoveno jinak, odkaz na tuto úmluvu nebo její protokoly představuje zároveň odkaz na veškeré k nim příslušné přílohy. Tyto přílohy se mají omezovat na vědecké, technické a administrativní záležitosti.

2. Pokud není uvedeno jinak v příslušném protokolu v souvislosti s jeho přílohami, bude se následující postup týkat návrhu, přijetí a vstoupení v platnost dalších příloh k této úmluvě nebo dalších příloh k protokolu:

(a) přílohy k této úmluvě budou navrhovány a přijímány postupem uvedeným v článku 9, odstavci 2 a 3, zatímco přílohy k jakémukoliv protokolu budou navrhovány a přijímány podle postupu předepsaného dle článku 9, odstavce 2 a 4.

(b) Kterákoliv strana, která není schopna schválit další přílohu k této úmluvě nebo přílohu k některému protokolu, jehož je členem, musí o tom uvědomit písemně registrační středisko, a to do šesti měsíců ode dne vyrozumění o registraci příslušného dokumentu. Registrační středisko uvědomí bez odkladu všechny strany o tomto obdržení vyrozumění. Strana může kdykoliv zaměnit přijetí za předcházející vyslovení námitek a příslušné přílohy potom vstoupí pro příslušnou stranu v platnost.

(c) Po uplynutí šesti měsíců ode dne, kdy registrační středisko rozeslalo příslušný oběžník, se doplněk či změna stane platnou pro všechny strany úmluvy nebo pro kterýkoliv příslušný protokol, ke kterému nebyla podána připomínka podle ustanovení bodu b).

3. Návrh, přijetí nebo vstoupení v platnost doplňků či změn k přílohám k této úmluvě nebo ke kterémukoliv protokolu je nutno podrobit stejnému postupu jako pro návrh, přijetí nebo vstoupení v platnost příloh k úmluvě nebo příloh k protokolům. Přílohy a doplňky k těmto přílohám musí být mimo jiné založeny na relevantních vědeckých a technických úvahách.

4. Pokud další příloha nebo dodatek k příloze zahrnuje dodatek k této úmluvě nebo ke kterémukoliv protokolu, nevstoupí tato další příloha nebo upravená příloha v platnost do té doby, než vstoupí v platnost příslušná změna úmluvy nebo příslušného protokolu.

## Článek 11

## Řešení sporů

1. V případě sporu mezi stranami týkajícího se výkladu nebo uplatnění této úmluvy budou příslušné strany hledat řešení jednáním.
2. Pokud příslušné strany nemohou dosáhnout dohody jednáním, mohou společně hledat zprostředkování pomocí třetí strany.
3. Při ratifikaci, přijímání, schvalování nebo přistoupení k této úmluvě a kdykoliv poté může stát nebo regionální ekonomická integrační organizace vyjádřit písemně registračnímu středisku, že z důvodu sporu nevyřešeného dle odstavce 1 nebo odstavce 2 shora přijímá jeden nebo oba následující způsoby řešení sporu:
  - (a) arbitráž v souladu s postupem, který konference stran schválí na svém prvním řádném zasedání,
  - (b) předložení sporu Mezinárodnímu soudu.
4. Pokud se příslušné strany nedohodly na stejném nebo jiném postupu dle odstavce 3 shora, spor bude předán ke smírnému řešení dle odstavce 5 níže, pokud se příslušné strany nedohodnou jinak.
5. Smírčí komise bude vytvořena na žádost jedné ze stran sporu. Tato komise se bude skládat ze stejného počtu členů navržených každou příslušnou stranou a z předsedy zvoleného společně členy určenými každou stranou. Tato komise vydá konečné a doporučující rozhodnutí, které obě strany s dobrou vůlí posoudí.
6. Ustanovení tohoto článku budou platit vzhledem ke kterémukoliv protokolu, pokud v příslušném protokolu nebude výslovně stanoveno jinak.

## Článek 12

### Podpis

Tato úmluva bude předložena k podpisu státům a regionálním integračním organizacím na Federálním ministerstvu zahraničních věcí Rakouské republiky ve Vídni od 22. března 1985 do 21. září 1985 a v sídle Spojených Národů v Novém Yorku od 22. září 1985 do 21. března 1986.

## Článek 13

### Ratifikace, přijetí nebo schválení

1. Tato úmluva a kterýkoliv související protokol bude podléhat ratifikaci, přijetí nebo schválení příslušnými státy a regionálními ekonomickými integračními organizacemi. Dokumenty o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy v registračním středisku.
2. Kterákoliv organizace zmíněná v odstavci 1 shora, která se stane stranou této úmluvy nebo kteréhokoliv protokolu, aniž by kterýkoliv z jejích členských států byl stranou úmluvy, bude vázána všemi povinnostmi dle této úmluvy a protokolu. V případě takových organizací,



jejichž jeden nebo více členských států jsou stranami této úmluvy nebo příslušného protokolu, tyto organizace a jejich členské státy se rozhodnou o svých příslušných povinnostech pro plnění svých závazků dle úmluvy nebo protokolu. V takových případech nebude tato organizace a její členské státy oprávněna uplatňovat práva souběžně v rámci úmluvy nebo příslušného protokolu.

3. V příslušných dokumentech o ratifikaci, přijetí nebo schválení vyjádří organizace dle odstavce 1 shora rozsah své kompetence pokud se týká záležitostí úmluvy nebo relevantního protokolu. Tyto organizace budou rovněž informovat registrační středisko o všech významných změnách v rozsahu jejich kompetence.

## Článek 14

### Přistoupení k Úmluvě

1. Všechny dosud nezúčastněné státy a regionální ekonomické integrační organizace mohou přistoupit k této úmluvě a ke kterémukoliv protokolu od doby, kdy úmluva nebo příslušný protokol již nejsou vyloženy k podpisu. Dokumenty o přistoupení k úmluvě budou uloženy v registračním středisku.

2. V příslušných dokumentech o přistoupení k úmluvě vyjádří organizace uvedené v odstavci 1 shora rozsah své kompetence týkající se záležitostí této úmluvy nebo relevantního protokolu. Tyto organizace budou rovněž informovat registrační středisko o všech významných změnách v rozsahu své kompetence.

3. Ustanovení článku 13, odstavce 2 se týkají regionálních ekonomických integračních organizací, které přistupují k této úmluvě nebo ke kterémukoliv protokolu.

## Článek 15

### Hlasovací právo

1. Každá strana této úmluvy nebo kteréhokoliv protokolu má jeden hlas.

2. S výjimkou ustanovení odstavce 1 shora, regionální ekonomické integrační organizace budou v záležitostech své kompetence mít právo hlasovat počtem hlasů odpovídajícím počtu členských států, které jsou stranami této úmluvy nebo příslušného protokolu. Takové organizace nebudou uplatňovat své právo hlasovat, pokud jejich členské státy toto právo uplatní a naopak.

## Článek 16

### Vztah mezi Úmluvou a jejími protokoly

1. Stát nebo regionální ekonomická integrační organizace se nemůže stát stranou určitého protokolu pokud není, nebo se zároveň nestane stranou této úmluvy.

2. Rozhodnutí týkající se kteréhokoliv protokolu mohou být přijata pouze stranami příslušného protokolu.

## Článek 17

### Platnost Úmluvy a protokolů

1. Tato úmluva vstoupí v platnost v devadesátém dnu po dni uložení dvacátého dokumentu o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení k úmluvě.
2. Pokud není uvedeno jinak v protokolu, každý protokol vstoupí v platnost devadesátým dnem po dni uložení jedenáctého dokumentu ratifikace, přijetí nebo schválení takového protokolu nebo po přístupu k tomuto protokolu.
3. Pro každou stranu, která ratifikuje, přijme nebo schválí tuto úmluvu, nebo k ní přistoupí po uložení dvacátého dokumentu ratifikace, přijetí, schválení nebo přístupu příslušnou stranou.
4. Každý protokol, pokud není uvedeno jinak, vstoupí v platnost pro příslušnou stranu, která jej ratifikovala, přijala nebo schválila, nebo k němu přistoupila po jeho vstoupení v platnost dle odstavce 2 shora, devadesátým dnem po datu, kdy tato strana předloží pro uložení (registraci) příslušný dokument o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu k úmluvě, nebo dnem, kdy úmluva vstupuje v platnost pro příslušnou stranu; platnost začíná pozdějším z uvedených dvou dat.
5. Ve smyslu odstavců 1 a 2 shora nebude žádný dokument předložený regionálními ekonomickými integračními organizacemi považován za dodatečný vzhledem k dokumentům předloženým členskými státy této organizace.

## Článek 18

### Výjimky

V rámci této úmluvy neplatí žádné výjimky.

## Článek 19

### Odstoupení od Úmluvy

1. Kdykoliv později než čtyři roky po dni, kdy tato úmluva vstoupila v platnost pro určitou stranu, může tato strana odstoupit od úmluvy na základě písemného vyjádření předanému registračnímu středisku.
2. Pokud není uvedeno jinak v příslušném protokolu, strana může odstoupit od protokolu na základě písemného vyjádření předanému registračnímu středisku kdykoliv po čtyřech letech od data, kdy tento protokol vstoupil pro tuto stranu v platnost.
3. Každé odstoupení od úmluvy vstoupí v platnost po uplynutí jednoho roku od data obdržení příslušného písemného vyjádření registračním střediskem, nebo pozdějším datem uvedeným v prohlášení od odstoupení.
4. Každá strana, která odstoupí od této úmluvy, automaticky rovněž odstoupí od všech protokolů, kterých je členem.

## Článek 20

### Registrace

1. Generální tajemník Organizace spojených národů bude vykonávat funkci deponitáře úmluvy a všech protokolů.
2. Registrační středisko bude informovat strany zvláště o následujících záležitostech:
  - (a) O podpisech této úmluvy a všech protokolů, o uložení dokumentů o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu dle článků 13 a 14.
  - (b) O datu, kterým úmluva a každý protokol vstoupí v platnost podle článku 17.
  - (c) O vyznění o odstoupení od úmluvy ve smyslu článku 19.
  - (d) O úpravách a doplňcích úmluvy a všech protokolů, jejich přijetí stranami a příslušných dat počátku platnosti dle článku 9.
  - (e) O všech sděleních týkajících se přijetí a schválení příloh a doplňků či změn příloh ve smyslu článku 10.
  - (f) O prohlášeních regionálních ekonomických integračních organizací týkajících se rozsahu kompetence v záležitostech této úmluvy a všech jejích protokolů, a o případných změnách.
  - (g) O prohlášeních učiněných ve smyslu článku 11, odstavec 3.

## Článek 21

### Autentické texty

Originál této úmluvy, jehož texty v arabštině, čínštině, angličtině, francouzštině, ruštině a španělštině jsou stejně autentické, bude uložen u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Signatáři této úmluvy stvrzují tímto její obsah a na základě svého zplnomocnění podepsali tuto úmluvu.

Ve Vídni dne 22. března 1985

### Příloha I

#### Výzkum a systematická pozorování

1. Strany úmluvy jsou si vědomy, že základně důležité jsou následující vědecké problémy:
  - (a) Změny ozonové vrstvy, které by měly za následek změnu množství slunečního ultrafialového záření s biologickými účinky (UV-B), dopadajícího na povrch země a příslušné potenciální důsledky na lidské zdraví, organismy, ekosystémy a materiály užitečné pro lidstvo.

(b) Změny ve vertikálním rozdělení ozonu, které by mohly změnit teplotní strukturu atmosféry s potenciálními důsledky na počasí a klima.

2. Strany této úmluvy budou ve smyslu článku 3 spolupracovat při provádění výzkumu a systematických pozorování a při formulování doporučení pro další výzkum a pozorování v následujících oblastech:

(a) Výzkum fyziky a chemie atmosféry

(i) Komplexní teoretické modely: další vývoj modelů, které by uvažovaly interakce mezi radiačními, dynamickými a chemickými procesy; studium současných vlivů různých umělých a přirozeně se vyskytujících látek na atmosférický ozon; interpretace souborů údajů zjištěných pomocí družic a jinými způsoby; vyhodnocování vývoje atmosférických a geofyzikálních parametrů a rozvoj metod pro zjištění příčin změn těchto parametrů.

(ii) Laboratorní studium součinitelů reakčních rychlostí, absorpčních průřezů a mechanismů troposférických a stratosférických chemických a fotochemických procesů; spektrografické údaje jako doplněk terénních měření ve všech relevantních oblastech spektra.

(iii) Terénní měření: koncentrace plynů z klíčových zdrojů jak přírodního, tak umělého původu; studium atmosférické dynamiky; současná měření látek souvisejících s fotochemií až k planetárnímu rozhraní, pomocí in situ a dálkových měřicích přístrojů; vzájemné porovnávání různých čidel, včetně koordinovaného korelačního měření družicovými přístroji; trojrozměrná pole hlavních stopových složek atmosféry, spektrálního slunečního toku a meteorologických parametrů.

(iv) Vývoj přístrojové techniky včetně družicových a nedružicových čidel pro stanovení stopových složek atmosféry, slunečního spektrálního toku a meteorologických parametrů.

(b) Výzkum zdravotních, biologických a fotodegradačních účinků

(i) Závislost mezi působením viditelného a ultrafialového slunečního záření na člověka a a/ výskyt melanomní a nemelanomní rakoviny kůže a (b) vlivy na imunologický systém.

(ii) Vliv záření UV-B, včetně závislosti na vlnové délce, na

(a) zemědělskou úrodu, lesy a další ekosystémy na Zemi, a

(b) na řetězec živin ve vodných prostředcích a lov ryb a možná inhibice produkce kyslíku mořským fytoplanktonem.

(iii) Mechanismus, kterým záření UV-B působí na biologické materiály, druhy a ekosystémy, včetně: závislosti mezi dávkou rychlostí dávky a reakcí; fotonáprava, adaptace a ochrana.

(iv) Studium biologických funkčních spekter a spektrální reakce pomocí polychromatického záření s cílem zahrnout možné interakce různých oblastí vlnových délek.

(v) Vliv záření UV-B na: citlivost a aktivitu biologických druhů důležitých pro rovnováhu v biosféře; na primární procesy, jako je fotosyntéza a biosyntéza.

(iv) Vliv záření UV-B na fotodegradaci znečišťujících látek, zemědělských chemikálií a dalších materiálů.

c) Výzkum účinků na klima

(i) Teoretická studie a pozorování radiačních účinků ozonu a dalších stopových druhů a vliv na parametry klimatu, například teploty souše a oceánu, struktury srážek, výměna mezi troposférou a stratosférou.

(ii) Výzkum vlivů takových účinků klimatu na různé aspekty lidské činnosti.

d) Systematické pozorování:

(i) Stavů ozonové vrstvy (t.j. prostorové a časové variability celkového sloupcového obsahu a vertikálního rozdělení) úplným dobudováním a zprovozněním globálního systému pro pozorování ozonu, založeného na integraci družicových a pozemních systémů.

(ii) Troposferických a stratosferických koncentrací zdrojových plynů pro společenství HO<sub>x</sub>, NO<sub>x</sub>, ClO<sub>x</sub> a uhlíku.

(iii) Teploty od povrchu země do mezoféry, pomocí jak pozemních, tak družicových systémů.

(iv) Toků slunečního záření, rozděleného dle vlnových délek, který přichází do zemské atmosféry, a tepelné radiace vystupující ze zemské atmosféry, pomocí družicových měření.

(v) Tok slunečního záření, rozděleného dle vlnových délek dopadajícího na povrch země, v ultrafialovém rozsahu a s biologickými účinky /UV-B/.

(vi) Vlastnosti aerosolů a jejich rozdělení od povrchu země k mezoféře, pomocí pozemních, leteckých a družicových systémů.

(vii) Klimaticky důležitých proměnných provozováním programů vysoce kvalitních meteorologických povrchových měření.

(viii) Stopových druhů, teplot, solárního toku a aerosolů pomocí zlepšených metod pro analyzování globálních údajů.

3. Strany této úmluvy budou spolupracovat, s ohledem na zvláštní potřeby rozvojových zemí, při organizování vhodného vědeckého a technického školení potřebného pro výzkum a systematická pozorování uvedená v této příloze. Zvláštní důraz je nutno klást na vzájemnou kalibraci pozorovacích přístrojů a metod, zaměřených na vytvoření srovnatelných nebo normalizovaných souborů vědeckých údajů.

4. Následující chemické látky přirozeného či umělého původu, které nejsou uvedeny v pořadí své důležitosti, se pokládají za potenciálně schopné ovlivňovat chemické a fyzikální vlastnosti ozonové vrstvy.

(a) Uhlíkaté látky

(i) Oxid uhelnatý (CO)

Oxid uhelnatý má významné přírodní a antropogenní zdroje a předpokládá se, že hraje důležitou přímou roli ve fotochemii troposféry a nepřímou roli ve fotochemii stratosféry.

(ii) Oxid uhličitý (CO<sub>2</sub>)

Oxid uhličitý má významné přírodní a antropogenní zdroje a ovlivňuje stratosférický ozon ovlivňováním tepelné struktury atmosféry.

(iii) Metan (CH<sub>4</sub>)

Metan má jak přírodní, tak antropogenní zdroje a ovlivňuje jak troposférický, tak stratosférický ozon.

(iv) Nemetanové uhlovodíkové druhy

Nemetanové uhlovodíkové druhy, které se skládají z velkého počtu chemických látek, mají jak přírodní, tak antropogenní zdroje, a hrají přímou úlohu v troposférické fotochemii a nepřímou úlohu ve fotochemii stratosféry.

(b) Dusíkaté látky

(i) Oxid dusný (N<sub>2</sub>O)

Převládající zdroje N<sub>2</sub>O jsou přírodní, avšak antropogenní podíl významně vzrůstá. Oxid dusný je primárním zdrojem stratosférického NO<sub>x</sub>, který hraje životně důležitou úlohu při regulaci množství stratosférického ozonu.

(ii) Oxidy dusíku (NO<sub>x</sub>)

Zdroje NO<sub>x</sub> na povrchu země hrají výraznější roli pouze v troposférických fotochemických procesech a nepřímou úlohu ve fotochemii stratosféry, zatímco pronikání NO<sub>x</sub> do blízkosti tropopauzy může vést přímo k působení na ozon v horní troposféře a atmosféře.

(c) Sloučeniny chloru

(i) Plně halogenované alkany, např. CCl<sub>4</sub>, CFCl<sub>3</sub> (CFC-11) CF<sub>2</sub>Cl<sub>2</sub> (CFC-12), C<sub>2</sub>F<sub>3</sub>Cl<sub>3</sub> (CFC-113), C<sub>2</sub>F<sub>4</sub>Cl<sub>2</sub> (CFC-114)

Plně halogenované alkany jsou antropogenní a působí jako zdroj ClO<sub>x</sub>, který hraje životně důležitou úlohu ve fotochemii ozonu, zejména v oblasti výšek 30-50 km.

(ii) Částečně halogenované alkany, např.  $\text{CH}_3\text{Cl}$ ,  $\text{CH}_2\text{FCl}$  (CFC-22),  $\text{CH}_2\text{Cl}_2$ ,  $\text{CH}_2\text{F}_2$  (CFC-12),  $\text{CH}_3\text{CCL}_3$ ,  $\text{CHFCl}_2$  (CFC-21)

Zdroje  $\text{CH}_3\text{Cl}$  jsou přírodní, zatímco ostatní částečně halogenované alkany zmíněné shora jsou antropogenního původu. Tyto plyny rovněž působí jako zdroje atmosférického  $\text{ClO}_x$ .

(d) Sloučeniny bromu

Plně halogenované alkany, např.  $\text{CF}_3\text{Br}$

Tyto plyny jsou antropogenní a slouží jako zdroj  $\text{BrO}_x$ , který se chová podobným způsobem jako  $\text{ClO}_x$ .

(e) Sloučeniny vodíku

(i) Vodík ( $\text{H}_2$ )

Vodík, jehož zdroje jsou přírodní a antropogenní, hraje menší roli ve stratosférické fotochemii.

(ii) Voda ( $\text{H}_2\text{O}$ )

Voda, jejíž zdroj je přírodní, hraje důležitou úlohu ve fotochemii troposféry i stratosféry. Místní zdroje vodní páry ve stratosféře zahrnují oxidaci metanu a do menší míry vodíku.

## Příloha II

### Výměna informací

1. Strany této úmluvy si uvědomují, že shromažďování a společné využívání informací je důležitým prostředkem splnění cílů této úmluvy a pro zajištění, aby všechny podniknuté akce byly vhodné a stejným dílem všeobecně prospěšné. Strany této úmluvy si proto budou vyměňovat vědecké, technické, sociálně ekonomické, obchodní, komerční a právní informace.

2. Strany této úmluvy mají při rozhodování o druhu shromažďovaných a vyměňovaných informací vzít v úvahu užitečnost těchto informací a náklady vynaložené na jejich získání. Strany si rovněž uvědomují, že spolupráce dle této přílohy musí být v souladu se státními zákony, nařízeními a předpisy týkajícími se patentů, obchodních tajemství a ochrany důvěrných a vlastnických informací.

3. Vědecké informace

Vědecké informace se týkají:

(a) Plánovaného a probíhajícího výzkumu jak státního, tak soukromého, umožňujícího koordinaci výzkumných programů a tak nejefektivnější využití dostupných státních a mezinárodních zdrojů.

(b) Údajů o emisích potřebných pro výzkum.

(c) Vědeckých výsledků publikovaných v odborné literatuře o znalostech fyziky a chemie zemské atmosféry a její citlivosti na změny, zvláště o stavu ozonové vrstvy a jejím vlivu na lidské zdraví, životní prostředí a klima, který by mohl být důsledkem změn v závislosti na čase buď celkového sloupcového obsahu nebo vertikálního rozdělení ozonu.

(d) Vyhodnocování výsledků výzkumu a doporučení pro další výzkum.

#### 4. Technické informace

Technické informace se týkají následujícího:

(a) Dostupnost a ceny chemických náhražek nebo alternativních technologií omezujících emise látek ovlivňujících ozon a příslušný plánovaný a probíhající výzkum.

(b) Omezení a případná rizika vyplývající z používání chemických nebo jiných náhražek nebo alternativních technologií.

#### 5. Sociálně ekonomické a komerční informace o látkách uvedených v příloze I

Jsou to informace o:

(a) Výrobě a výrobní kapacitě.

(b) Používání a struktuře používání.

(c) Dovozu a vývozu.

(d) Ceny, rizika a přínosy lidských činností, které mohou nepřímo ovlivňovat ozonovou vrstvu a důsledky regulačních opatření, která se provádějí nebo uvažují pro regulaci těchto činností.

#### 6. Právní informace

Jsou to informace týkající se:

(a) Státních zákonů, administrativních opatření a právního výzkumu v souvislosti s ochranou ozonové vrstvy.

(b) Mezinárodních dohod, včetně dvoustranných dohod, týkajících se ochrany ozonové vrstvy.

(c) Metody a podmínky licencí a dostupnosti patentů týkajících se ochrany ozonové vrstvy.

---

*Vídeňská úmluva byla podepsána v rámci UNEP ve Vídni dne 22. 3. 1985. V platnosti je od roku 1989. ČSFR přistoupila k úmluvě v roce 1990, závazně platná byla pro ni od 1. 1. 1991. Depozitářem úmluvy je generální tajemník OSN. Pro ČR je platná od 1. 1. 1993.*